

Steunfonds

Jaarverslag en Jaarrekening 2023

STICHTING STEUNFONDS
Erfgoed Nederlands Kloosterleven

Stichting Steunfonds Erfgoed Nederlands Kloosterleven
Kloosterlaan 24
5435 XD Sint Agatha
KvK-nummer 17143760
RSIN 810881950
LEI-code 724500QAKVLT7FKSBB68
Oprichtingsdatum 06-03-2002

Inhoudsopgave

1.	Jaarverslag 2023	p. 3
1.1	Doelstelling en werkwijze	
1.2	Bestuur, toezichhouders en medewerkers	
1.3	Werkzaamheden	
2.	Jaarrekening over 2023	p. 5
2.1	Inleiding	
2.2	Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	
2.3	Balans en Staat van baten en lasten 2023	

Bijlagen: Ontwikkeling van de exploitatiekosten van het Erfgoedcentrum gedurende de restant looptijd van het project.

STICHTING STEUNFONDS
Erfgoed Nederlands Kloosterleven

1. Jaarverslag 2023

1.1 Doelstelling en werkwijze

De Stichting Steunfonds Erfgoed Nederlands Kloosterleven werd op 6 maart 2002 opgericht. Doel van de stichting is: *gelden te verwerven, te genereren, te beheren en te beleggen uitsluitend ten behoeve van het behoud en beheer van Nederlands kloosterlijk erfgoed*. De stichting stelt gelden beschikbaar binnen een jaarlijks vast te stellen budget voor behoud en beheer van Nederlands kloosterlijk erfgoed. Dit betreft concreet het project Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven, dat de Stichting Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven samen met de Stichting Sint Aegten tot uitvoering brengt.

1.2 Bestuur, toezichthouders en medewerkers

Het stichtingsbestuur bestond ultimo 2023 uit de volgende personen:

- hr. Jan Reinen, voorzitter
- hr. Ad Kluijtmans, penningmeester
- zr. Margriet van der Vliet, secretaris
- hr. Frank Pijpers, bestuurslid

Bestuursleden ontvangen geen vergoeding en voeren de bestuurstaken onbezoldigd uit. Statutair is een combinatie van bestuurstaken en betaalde werkzaamheden uitgesloten.

Het bestuur kwam in vergadering bijeen op 16 juni 2023 en op 27 november 2023. Daarbij waren ook aanwezig de directeur en de administrateur van het Erfgoedcentrum.

In de statuten is vastgelegd dat de Participantenraad van de Stichting Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven, met een toezichthoudende functie voor deze stichting, tevens een toezichthoudende functie heeft voor de Stichting Steunfonds Erfgoed Nederlands Kloosterleven. De Participantenraad was per 31 december 2023 als volgt samengesteld:

- p. Wim Flapper, voorzitter (Salesianen van Don Bosco)
- br. Kees Gordijn, secretaris (Broeders van Maastricht)
- p. Kees Jongeneelen ofs (Oblaten van Franciscus van Sales)
- hr. Gerrit van Arendonk (namens Franciscanessen van de H. Elisabeth)
- mw. Marina van Dalen (namens Missiezusters van Onze Lieve Vrouw van Afrika)
- zr. Etta van Eijk (Zusters van Barmhartigheid Geldrop)
- p. Jan Wouters (Paters van de HH. Harten)
- hr. Hans van Westerlaak (namens Zusters van Onze Lieve Vrouw van Amersfoort)

STICHTING STEUNFONDS

Erfgoed Nederlands Kloosterleven

De raad kwam in 2023 bijeen op 14 juli en op 11 december. Bij deze vergaderingen waren ook bestuursleden van Stichting Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven en Stichting Steunfonds Erfgoed Nederlands Kloosterleven aanwezig. De vergaderingen werden verder bijgewoond door de directeur van het Erfgoedcentrum.

De dagelijkse financieel-administratieve werkzaamheden voor de stichting werden uitgevoerd door de administrateur van het Erfgoedcentrum.

1.3 Werkzaamheden

De werkzaamheden van de stichting vinden uitsluitend plaats op financieel terrein en worden toegelicht in de jaarrekening.

STICHTING STEUNFONDS
Erfgoed Nederlands Kloosterleven

2. Jaarrekening over 2023

2.1 Inleiding

Hierbij treft u aan de Jaarrekening 2023 van de Stichting Steunfonds Erfgoed Nederlands Kloosterleven.

In 2022 stonden de oorlog in Oekraïne, de energiecrisis en de hoge inflatie centraal. Deze gebeurtenissen hadden een negatieve impact op het resultaat van de beleggingen. De waarde van de portefeuille zakte dan ook van € 10.182.211 begin 2022 naar € 8.444.797 eind 2022. Het resultaat van 2023 is een stuk positiever, ondanks de voortdurende oorlog in Oekraïne en de oorlog in Israël. In 2023 is een rendement behaald op de beleggingen van 9,51%. De waarde van de portefeuille is hiermee gestegen naar € 9.240.794 per 31 december 2023. Hierdoor konden de reserves weer wat worden aangevuld.

Gedurende het hele verslagjaar werd de effectenportefeuille beheerd door de ING Bank op basis van het in 2014 afgesproken Duurzaam Mandaat en het Beleggingsstatuut van de stichting (versie 1 januari 2020). Tweemaal per jaar wordt de portefeuille besproken in een overleg van de bank met bestuursleden en de administrateur, en tussentijds is er overleg per mail of telefoon. De ontwikkeling van de portefeuille tot het einde van het verslagjaar wordt hierna toegelicht. Gedurende het verslagjaar is uit de effectenportefeuille geen geld overgeheveld naar de liquide middelen (spaartegoeden). In plaats daarvan is binnen de portefeuille begin 2023 een staatsobligatie aangekocht van € 500.000 tegen 2,84% rente die op 15 januari 2024 vrij valt.

De eind 2023 aanwezige spaargelden van € 366.299 euro (inclusief € 26.132 op de beleggingsrekening) betreffen circa 4% van de totale middelen. Voor het direct opneembare deel van de spaartegoeden is bij zowel ING, ABN AMRO als Rabobank het rentetarief gedurende het jaar gestegen naar 1,5%. Begin 2023 werd nog een rente van 0 tot 0,25% gehanteerd. In het verleden werden liquide middelen (spaartegoeden) aangehouden voor ca. twee jaar exploitatiekosten van het Erfgoedcentrum. Met het vrijvallen van de obligatie van € 500.000, begin 2024, wordt hier weer aan voldaan.

Het rendement op de totale portefeuille was 9,51% bij een door ING berekende vergelijkingsmaatstaf van 10,98%. Het werkelijk rendement blijft achter op de benchmark door de kosten vermogensbeheer (wel in het rendement, niet in de benchmark) en door de onderweging van aandelen die beter renderden dan obligaties. Onderweging wil zeggen dat minder in aandelen is belegd (31,7%) dan het langjarig gemiddelde volgens het beleggingsstatuut, dat is 35%.

Op aandelen was het rendement 15,36% (2022: -/-11,34%). Ter vergelijking: het rendement op aandelen wereldwijd was 18,08%. Dit verschil komt met name doordat ING, vanwege de duurzaamheidseisen van het Steunfonds, slechts belegd in 2 van de 7 bedrijven die samen voor het grootste deel van de stijging van de benchmark zorgden, de zogenoemde 'Magnificent Seven'.

STICHTING STEUNFONDS

Erfgoed Nederlands Kloosterleven

Het rendement op obligaties was 7,25% (2022: min 15,72%). Ter vergelijking: het rendement op Europese staatsobligaties met minimaal een A-rating was 7,16%, op bedrijfsobligaties van goede kwaliteit 8,2%. ING heeft voor het Steunfonds 66% in obligaties van bedrijven, high yield en opkomende landen belegd en 34% in staatsleningen. Gemiddeld gewogen komt de index dan op 7,85% uit en is het rendement van ING dus lager dan de benchmark. Omdat de gemiddelde looptijd (5,9 jaar) korter is dan het marktgemiddelde (ruim 8 jaar), heeft de portefeuille wat minder voordeel gehad van de rentedaling. Ook speelt volgens ING een rol dat de rating gemiddeld iets beter is dan de benchmark. De verdeling in de obligatieportefeuille naar rating (kredietwaardigheid) was eind 2023: 75% A-rating, 18% B-rating en 7% geen rating. Daarmee zijn de ratings gemiddeld iets beter dan eind 2022.

In 2014 is de afgescheiden *Bestemmingsreserve archiefbeheer na 2035* tot stand gekomen. De bestaande bestemmingsreserve was bestemd voor de exploitatie van het Erfgoedcentrum over de periode 2005-2035. Maar ook daarna zijn met het beheer van de kloosterarchieven kosten gemoeid. Daarom is in 2014 gestart met de opbouw van een fonds voor de financiering na het jaar 2035. Deze bestemmingsreserve wordt bij Stichting Steunfonds apart verantwoord.

De jaarrekening sluit met een resultaat van minus € 346.430. Voor de werkwijze m.b.t. winsten en verliezen op de effectenportefeuille werd in 2014 door het Steunfondsbestuur besloten tot het hanteren van een (theoretisch) rendement van 3,65% op de gemiddelde portefeuillevaarde gedurende het lopende jaar. Dit percentage wordt jaarlijks met het opstellen van de begroting opnieuw bekeken. Het percentage is vanaf het jaar 2021 aangepast naar 2,5% in verband met lagere rendementsverwachtingen voor de lange termijn. Het meer of minder gerealiseerde rendement wordt verwerkt in een egalisatiereserve voor koerswijzigingen (zie onder punt 14). Door het rendement van de portefeuille van 9,51% in het verslagjaar wordt in 2023 een bedrag van € 352.366 aan de egalisatiereserve toegevoegd.

Niet uit de balans blijvende verplichting

In zijn vergadering van 28 november 2019 heeft de Participantenraad een lening van Stichting Erfgoedcentrum aan Stichting Sint Aegten voor de renovatie van de oost- en zuidvleugel van € 600.000 geaccordeerd. Inmiddels is duidelijk dat de daadwerkelijke lening €400.000 is geworden. Een voorgenomen lening van € 200.000 van Steunfonds aan Erfgoedcentrum is tot op heden niet geëffectueerd, omdat het Erfgoedcentrum over voldoende liquide middelen beschikte om de lening aan Sint Aegten te kunnen realiseren. De toezegging van Steunfonds aan Stichting Erfgoedcentrum blijft gehandhaafd voor mogelijk toekomstige investeringen of grote uitgaven in verband met onderhoud, die door Stichting Sint Aegten moeten worden gefinancierd.

2.2 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

2.2.1 Algemeen

Activa en passiva worden op de balans opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van

STICHTING STEUNFONDS

Erfgoed Nederlands Kloosterleven

de waarde van de effectenportefeuille. Deze wordt voor de koerswaarde per ultimo van het boekjaar opgenomen conform de verslaglegging van de ING Bank. Ook de in de effectenportefeuille opgenomen obligaties zijn daarbij opgenomen voor de koerswaarde.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. De kosten en opbrengsten van de effectenportefeuille worden in mindering gebracht op, respectievelijk toegevoegd aan, de waarde van de portefeuille.

2.2.2 Balanswaardering activa en passiva

Leningen

Door het Steunfonds is bij de start van het Erfgoedcentrum aan de Stichting Erfgoedcentrum Nederlands Kloosterleven een lening verstrekt voor de financiering van de (ver)bouw van de huisvesting van het Erfgoedcentrum. Deze lening is opgenomen voor de nominale waarde van de restschuld. Vanwege de onderlinge samenhang van de stichtingen en de opgestelde contracten voor de lening, is voor deze lening geen voorziening getroffen voor het niet nakomen van betalingsverplichtingen.

Effectendepot

De effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde ultimo jaar. Op de balansdatum bestond de effectenportefeuille uit obligatieleningen en daarmee verwante leningen en aandelen(fonds) van goede kwaliteit, zoals deze door de beheerder zijn geselecteerd.

Spaarsaldi

Deze zijn opgenomen voor het nominale bedrag. De gelden zijn in principe direct opneembaar.

Reserves

De *Bestemmingsreserve beheer en behoud kloosterlijk erfgoed* heeft tot doel de kosten van de Stichting Erfgoedcentrum voor de exploitatie van het Erfgoedcentrum voor de duur van de projectperiode (30 jaar vanaf 1 april 2005) te dekken. Het stichtingsbestuur is daartoe een verplichting aangegaan jegens de participanten van het Erfgoedcentrum. De regels voor het beleggen van de gelden zijn vastgelegd in het bovengenoemde Beleggingsstatuut, versie 1 januari 2020 (zie pag. 5). Bij hernieuwde inzichten wordt een nieuwe versie uitgebracht, die door de Participantenraad moet worden geaccordeerd.

De *Egalisatiereserve koerswijziging effecten* heeft tot doel om voor bovenstaande bestemmingsreserve de beleggingsresultaten op aandelen en obligaties over de jaren heen te egaliseren.

Aan de reserve wordt jaarlijks de koersstijging of -daling op de effectenportefeuille toegevoegd, verminderd met een theoretische rendement over de gemiddelde waarde van de portefeuille in het verslagjaar. Over het jaar 2023 bedraagt dat theoretisch rendement 2,5%.

De *Bestemmingsreserve archiefbeheer na 2035* heeft tot doel om na de projectperiode, die tot 2035 loopt, de activiteiten van het Erfgoedcentrum te kunnen voortzetten in afgeslankte vorm en wellicht in

STICHTING STEUNFONDS
Erfgoed Nederlands Kloosterleven

samenwerking met verwante instellingen. De belegging van deze middelen is ook in het beheer door de ING Bank opgenomen. Aan deze bestemmingsreserve wordt het gerealiseerde rendement van de effectenportefeuille toegerekend. In 2023 is dat 9,51%. Deze werkwijze is conform het bestuursbesluit in de vergadering van Steunfonds van 17 november 2015.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd op de nominale waarde. De contractuele betalingsverplichtingen zijn duidelijk vastgelegd en de debiteuren staan te goeder trouw bekend. Er is daarom geen voorziening voor dubieuze debiteuren.

2.2.3 Risicoprofiel

Voor de bepaling van het risicoprofiel van de belegde middelen - dat in termen van de bank 'defensief' genoemd wordt - is het volgende overzicht van de beschikbare financiële middelen (effecten en spaargelden) per 31.12.2023 van belang:

	2023	2022	2021	2020
Obligaties	64%	61%	59%	58%
Aandelen (fondsen)	32%	33%	35%	31%
Liquide middelen	4%	6%	6%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Deze percentages zijn inclusief de gelden die niet bij de ING in beheer zijn gegeven. Volgens het Beleggingsstatuut per 1 januari 2020 mag 35% van de portefeuille uit aandelen en/of aandelenfondsen bestaan met een bandbreedte naar boven en beneden van tien procentpunten. Ook zijn percentages vastgesteld voor mogelijke categorieën daarbinnen. Hetzelfde geldt voor obligaties, waarin maximaal 75% mag worden belegd met marges waarbinnen de verschillende rating-klassen moeten blijven.

2.2.4 Baten en lasten

Baten

Deze bestaan uit de renteopbrengsten van de spaarsaldi en de resultaten op de effectenportefeuille.

Lasten

De belangrijkste kostenpost is de bijdrage in het exploitatietekort van Stichting Erfgoedcentrum. Deze wordt op basis van een goedgekeurde begroting uitgekeerd.

Historische rendementen beleggingsportefeuille

Het rendement van de beleggingsportefeuille van de ING is de afgelopen jaren als volgt geweest:

2020	3,79%
2021	7,74%

STICHTING STEUNFONDS
Erfgoed Nederlands Kloosterleven

2022	14,62% -/-
2023	9,51%

STICHTING STEUNFONDS
Erfgoed Nederlands Kloosterleven

2.3 Balans en Staat van baten en lasten 2023

Balans per 31 december 2023

<u>Activa</u>	31 dec 2023	31 dec 2022
Lening stichting Erfgoedcentrum u/g	662.513	721.403
ING Effectenportefeuille	9.240.794	8.444.979
Liquide middelen	340.167	510.377
Te ontvangen bijdragen participanten	17.584	20.634
Rekening Courant Stichting Erfgoedcentrum	32.908	142.806
<u>Totaal van de activa</u>	10.293.966 =====	9.840.199 =====
 <u>Passiva</u>		
Bestemmingsreserve beheer en behoud kloosterlijk erfgoed		
Stand aan het begin van het boekjaar	6.222.414	6.317.466
Bij: vrijval voorziening lening t.b.v. (ver)bouw aflossing 2019	58.890	58.890
Bij: bijdragen	136.080	26.880
Af: resultaat boekjaar	-346.430	-291.628
Bij: retour van Erfgoed surplus Algemene Reserve	35.000	110.805
Bestemmingsreserve aan het einde van het boekjaar	<u>6.105.954</u>	<u>6.222.414</u>
 Bestemmingsreserve archiefbeheer na 2035		
Stand aan het begin van het boekjaar	2.463.527	2.876.767
Bij: toegezegde bijdragen	53.120	40.620
Bij: toegerekend rendement over verslagjaar	222.377	-453.860
Stand aan het einde van het boekjaar	<u>2.739.024</u>	<u>2.463.527</u>
 Egalisatiereserve koerswijziging effecten	784.116	430.557
 <i>Totaal eigen vermogen</i>	 <i>9.629.094</i>	 <i>9.116.497</i>
 Voorziening lening t.b.v. bouw en verbouw	662.513	721.403
Nog te betalen bedragen	2.360	2.299
 <i>Totaal vreemd vermogen</i>	 <i>664.872</i>	 <i>723.702</i>
<u>Totaal van de passiva</u>	10.293.966 =====	9.840.199 =====

STICHTING STEUNFONDS
Erfgoed Nederlands Kloosterleven

Staat van baten en lasten 2023

<i>Omschrijving</i>	<i>Resultaat 2023</i>	<i>Begroting 2023</i>	<i>Resultaat 2022</i>
<u>Baten</u>			
Opbrengst beleggingen			
Rente opbrengsten	3.637	0	-775
Resultaat beheer van de beleggingsportefeuille	795.815	204.000	-1.487.232
Toevoeging/onttrekking egalisatiereserve koerswijziging effecten	-352.366	0	1.266.211
Toevoeging/onttrekking reserve fonds na 2035	-222.377	0	453.860
	<u>221.072</u>	<u>204.000</u>	<u>232.839</u>
<u>Totaal baten</u>	<u>224.709</u>	<u>204.000</u>	<u>232.064</u>
	=====	=====	=====
<u>Lasten</u>			
Uitkeringen i.v.m. doelstelling			
Stichting Erfgoed Nederlands Kloosterleven	564.800	564.800	517.800
Organisatiekosten			
Salariskosten	3.261	3.500	3.034
Diverse kosten kantoor en organisatie	3.078	3.000	2.857
	<u>6.339</u>	<u>6.500</u>	<u>5.891</u>
<u>Totaal lasten</u>	<u>571.139</u>	<u>571.300</u>	<u>523.691</u>
	=====	=====	=====
RESULTAAT	<u>-346.430</u>	<u>-367.300</u>	<u>-291.628</u>
	=====	=====	=====

STICHTING STEUNFONDS
Erfgoed Nederlands Kloosterleven

Bijlage: ontwikkeling van de exploitatiekosten van Erfgoed gedurende de restant looptijd van het project
(Alle bedragen in Euro)

	situatie per 31.12.2023	Bijlage bij jaarrekening 2023							
Parameters:									
Personeelskosten 2024:	379.900								
Indexering Personeelskosten:	3,0 %								
Automatiseringskosten 2024	19.000								
Indexering Automatiseringskosten:	3,0 %								
Overige kantoorkosten 2024:	23.500								
Indexering Overige kantoorkosten:	3,0 %								
Energiekosten 2024:	23.500								
Indexering Energiekosten:	3,0 %								
Overige huisvestingskosten 2024:	47.410								
Indexering overige huisv. kosten:	3,0 %								
Rendement:	2,50 %								
Bestem.reserve beheer en behoud tot 2035, ult. '23	6.105.954								
Benodigd kapitaal tot en met 2035:	6.006.077								
Overzicht:									
Projectjaar	Personeels- kosten	Automatise- ringskosten	Overige kan- toorkosten	Energie- kosten	Overige huis vest. kosten	Totaal- kosten	4) C.W. = nu benodigd jaarbedrag	Cumulatie benodigde bedragen	Jaartal
20	379.900	19.000	23.500	23.500	47.410	493.310	487.220	487.220	2024
21	391.297	19.570	24.205	24.205	48.832	508.109	489.596	976.816	2025
22	403.036	20.157	24.931	24.931	50.297	523.353	491.985	1.468.801	2026
23	415.127	20.762	25.679	25.679	51.806	539.053	494.385	1.963.186	2027
24	427.581	21.385	26.449	26.449	53.360	555.225	496.796	2.459.982	2028
25	440.408	22.026	27.243	27.243	54.961	571.881	499.220	2.959.201	2029
26	453.620	22.687	28.060	28.060	56.610	589.038	501.655	3.460.856	2030
27	467.229	23.368	28.902	28.902	58.308	606.709	504.102	3.964.958	2031
28	481.246	24.069	29.769	29.769	60.058	624.910	506.561	4.471.519	2032
29	495.683	24.791	30.662	30.662	61.859	643.658	509.032	4.980.551	2033
30	510.554	25.534	31.582	31.582	63.715	662.967	511.515	5.492.067	2034
31	525.870	26.300	32.529	32.529	65.627	682.856	514.010	6.006.077	2035
Totaal	5.391.552	269.649	333.513	333.513	672.844	7.001.070	6.006.077		

Toelichting op de uitgangspunten die voor het bovenstaande model zijn gekozen

1. Om in het schema te vinden hoe lang de restantperiode op basis van de uitgangspunten is, neemt men de voor de exploitatie beschikbare reserve en zoekt in de kolom 'Cumulatie benodigde bedragen' naar het bedrag dat daar het dichtst bijkomt. De laatste kolom van die rij geeft het jaartal aan waar we uitkomen met die reserve.
2. Voor het inflatiepercentage is voor alle posten, inclusief de salariskosten en energie, gekozen voor 3% per jaar.
3. Het bestuur van het Steunfonds heeft vastgesteld dat vanaf 2022 wordt uitgegaan van een rendementspercentage van 2,5% over de beleggingsportefeuille. Dit percentage zal jaarlijks worden bezien.
4. C.W. = Contante Waarde. Omdat de voor de kosten beschikbare gelden tot het moment dat we ze nodig hebben nog rendement opbrengen, kunnen we aan het begin met een lager bedrag volstaan.

Versie 1 : januari 2024